

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXIX. évfolyam. 103. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hónapra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, május 4.

A király Berlinben.

Budapest, május 3.

(P. C.) Hiábavaló kísérlet. Ferenc József király látogatásától barátjánál és szövetségesénél, a német császárnál, minden politikai fontosságot eleve elvitatni s az utazást az udvariasság egyszerű tényére redukálni, mely nem akar mást jelenteni arról, amit róla hivatalosan hangoztatnak: látogatást a német trónörökös nagykorúsítása alkalmából; ünnepélyes viszonzását egy látogatásnak, melylyel Ferenc József a német császárnak tartozik.

Ha el kell is ismerni, hogy aktuális vonatkozásban, melyben királyunk beavatkozását sokfelől várják, tényleg nem lehet a látogatásnak politikai fontosságot tulajdonítani, azért mégis gondolkodásra provokálja az az európai diplomáciát s Ausztria és Magyarország népei is jól teszik, ha feszült figyelemmel kísérik a látogatást és annak mellékkörülményeit.

Az európai diplomácia tudja meg, hogy e látogatás egy olyan körülménynek a megerősítését involválja, melynek tulajdonképpen nincs szüksége a megerősítésre. A két uralkodó barátsága, valóban testvéri érzelmeik, melyek őket egyesítik, politikai szövetségüket szilárdá és megmáshatatlanná tették és népeik szívével, lélekkel ott lesznek Berlinben, midőn Európa legbatalmasabb koronájának viselő szívélyes barátságban összeölelkeznek. A két nagyhatalom szövetségéből idővel a népek szövetsége fejlődött ki, melynek az uralkodók a megmáshatatlanság és minden körülmények közt megbízható barátság jellegét adják Mindenekelőtt ezt vegye tudomásul a külföld, mely kancsal pillantással kíséri a berlini lélekemelő eseményeket. Az összebarátkozott uralkodók mögött összebarátkozott népek állnak szívélyes ölekezésben.

Ami Ausztria népeit illeti, a cseh politikuskoknak az a töredéke, mely Gali-

cia határain át Észak felé hajlik, vonja le első sorban azt a tanulságot, hogy a két állam szövetségében nincs semmi mesterkelt, semmi kényszerített. A két uralkodó barátsága előnyére van mind a két államnak s nem csupán politikai érdekek azok, melyek ezt a szerkezetet erősítik, hanem pénzügyi és gazdasági téren is erős érdek-közösség uralkodik, mely az állami szövetséget szankcionálja s az egymás mellett való haladást kívánatosá teszi. Ezt a viszonyt semmiféle külön érdek nem szabad, hogy zavarja vagy veszélyeztesse; azt mind a két állam érdekében erősíteni, előmozdítani, ápolni, s istápolni kell. És ha e célzat teljesítésében a népek adózási képességével és az államok védképességével szemben fokozott követelményeket emelnek, úgy ezeket az áldozatokat saját biztonságuknak és saját nemzetközi állásuk megerősítésének hozzák.

Magyarország mélyen megindulva s nagy megelégedéssel van jelen ezen a találkozásán az uralkodóknak. Hisz különösen magyar politika teremtette ezt a szövetséget s igen jelentékeny, ámbar csak helyi érdekek mellőzésével ápolta és mozdította elő. És Magyarország minden diplomatikus édesgetés dacára kezdettől fogva hiven kitarított német szövetségese mellett s ezt a szövetséget mindenkire nézve noli me tangere-ként jelölte meg. És ime épen ez a szövetség, melyre Magyarország mint megingathatatlan sziklára támaszkodik, állította előtérbe, vagy legalább köztudomásra hozta s elismeréshez juttatta nemzetközi relációkban is Magyarország államiságát.

Még mindig füleinkben eseng a királyi felköszöntő, melyet Németország császára Buda várában mondott, még mindig fenn visszhangzanak a királyi szavak minden magyar szívében s feledhetlen a benyomás, melyet Magyarország dícsérete Vilmos császár szájából e vitéz nemzet minden igaz fiára tett. És máris újfent hangzik hozzánk

barátságosan a határokon át és mint mennyei sphaerákból jövő ének hangzik Berlinből Budapestre, hogy e német birodalmi főváros nem csupán Ausztria császárszárját, hanem a magyar királyt is fogadja ünnepélyesen, és hogy a berlini utcák és épületek díszítéseinek színtengerében új árnyalatot terjesztenek s alkalmaznak: Magyarország színeit, a piros-fehér-zöldet, mely színeket külföldön hasonló ünnepélyes alkalmakkor még nem, vagy csak ritkán lehetett látni.

Ha igaz az, hogy apró szívességek, kis ajándékok tartják fenn a barátságot, úgy Berinnek az imént említett figyelme sziklaszilárdá kovácsolta és megmáshatatlannal bensővé alakította azt. Nagy és hervadhatlan érdeme az a német császárnak, hogy abban a pillanatban, midőn az egész világ Berlin felé fordítja tekintetét, megtalálta a helyes módját annak, hogy Magyarország független államiságát az első hadoszlopba állítsa, és hogy a világnak megmutassa azt az eddig csak sejtett tényt, hogy Magyarország szabad és független állam, a civilizáció védőbástyája és hű, megbízható szövetséges.

Magyar püspökök a pápa előtt. Május elsején fogadta XIII. Leó pápa a kereszténység fővárosába zárandokolt magyar püspököket. A pápa a fogadtatás alkalmával mindenk előtt válaszolt Császára György kalocsai érsek üdvözlétére. A katolikus egyház földi fejedelme, erős érces hangon olvasta fel válaszáat, melyet azután írásban átadott Császára érseknek. A választ hű magyar fordítása a következő:

Annak emlékeztetere, hogy nemes nemzetetek a katolikus vallást vette fel: ugyanennek a Magyarországnak sok fia eljött ime tele vágyakozással Rómába Szent Péter széke elé, hogy ezt a vallást közösségekben vallja megerősödésre. István, a szent király valóban tudta, hogy népeinek mely hasznára lesz, ha a katolikus nemzetek sorába lép és éppen azért legkiválóbb gondjának tartotta, hogy a katolikus vallás növekedjék népeiben és virágozzék. És ha hálaival akar a magyarság a

A „TORONTÁI“ tárcája.

Kazinczy és az antik klasszikusok.

— A „Torontái“ eredeti tárcája. —

Kazinczy működése a magyar irodalom történetében fordulópontot jelez; missziója, melynek hű teljesítése örök emléket biztosít nevének egy irodalmi, politikai, társadalmi válság elé jutott nép szellemi átalakulásának megadni az első, helyes irányu lökést. Ha Cicero leveleivel, ugyis mint politikai és társadalmi, de különösen mint egy olyan központ, kinek szava hivatva volt kellő mederbe terelni a forrongó elemeket, a jelenleg uralkodó napisajtók, újságlevelek helyét pótolta, a viszonyok csekély különbsége mellett nem ugyanazt tette-e Kazinczy? Ha Kazinczy levelei, — mert ezekben vannak elhintve a klasszikusokból vett eszmék — a maguk teljes-ségében, mint egy egyszerű tükörben állítják eléink az embert, a polgárt és író: akkor az ezen levelekből kivont klasszikusokra vonatkozó helyek, nem mint apró tükördarabokban, de mintegy kisebb, de többszörösen nagyító üvegben tükrözik vissza egy ideális, egy csak eszmekért lelkesülő férfunak teljes lelkületét. A ki Kazinczyt ismerni akarja, tudnia kell, mit használt fel, ültetett át irodalmunkba Kazinczy a klasszikusokból. Olyanok a klasszikusok a

tudományokkal foglalkozó emberre nézve, mint az éltető viz az egészségre, akarva nem akarva szomjuhozza az ember, s miként, ki egyszer megízlelte az üdítő forrásvíz fölfriessítő hatását, szomjuságát, másszor is igyekszik abból oltani, úgy a ki megismerte a klasszikusokat, kiolthatatlan vágyat érez azoknak minél tökéletesebb elsajátítására. Így volt Kazinczy is. A hol csak észrevette egy egy szebb gondolatnak költői alakban való kifejezését, minden szépért, jóért és nemesért olvadozó lelke azonnal felhasználta azt, részint, hogy mások is ismerjék, részint, alkalomadtán buzdítson vele.

Sőt egy egy feltűnő szépen megtestesített gondolat kellő felhasználá árá heteken, hónapokon át várta az alkalmas pillanatot. Azt is könnyű megértenünk, miért idéz Kazinczy bizonyos időközökben, némi megszakításoktól eltekintve, mindig egy és ugyanazon íróktól? Mikor Sallustius fordítja, nagyon természetes az ott előforduló szebb, költőibb helyek megragadják figyelmét s minthogy már természetében rejlett a közlékenység, siet örömeinek kifejezését adni abban, hogy azt mással tudatja. Mikor Ráday vagy Dessewffy közöl vele egy-egy fordítás töredékét Vergiliusból, rögtön felujulnak lelkében a nagy költő alkotásának hamvadó emlékei. Ha irodalmi vitába elegendik, baljában Horatius epistolái, jobbában az „Ars poetica“ föl-fegyverezve indul a harcnak. Ha a szerelem

vagy barátság gyöngéd érzelmei tartják lekötve képzeletét, Anakreon, Ovidius, Tibullus vagy Catullushoz fordul vigasztalásért; ha barátai kérésére, vagy a saját maga lelki szükségletének kielégítésére komolyabb gondolatok merülnek fel agyában, Seneca, Juvenalis vagy Cicero műveiből merit érveit argumentumot. Mig Sallustius, Vergilius, Tacitus s Cicero munkáiból csak igen gyéren közöl valamit, addig — nem mondunk nagyot — Horatius „Ars poetikája“ s epistoláinak nagyrészét az idézetekből tökéletesen össze lehetne állítani.

Ez is mutatja, hogy Kazinczy fontos irodalmi missiójának lelkiismeretes betöltésén mennyire fáradozott. Mig Vergiliusból 30, addig Horatiusból körülbelül 150-szer idéz! Az idézetek áttekintéséből látjuk először Kazinczy irodalmi tekintélyének folytonos fejlődését, látjuk a barátság megerősödését, melyet különböző irodalmi és társadalmi pályán működő férfakkal kötött, látjuk a magyar irodalomban később feltűnő alakoknak első szárnypróbálgatásait, a bírálatot ezekre s a buzdítást a tovább képzésre! Érdekes az a különbség, a mi Kazinczynak első s későbbi időkben írt leveleiben van a klasszikus helyeket illetőleg; ugyanis eleinte Kazinczy irodalmi pályájának még csak kezdetén lévén, nem mutathatott oly határozottsággal a klasszikusokra, mint később, mikor szava egy nagy tábor előtt döntő befolyásu volt — másrésztől azon időkben oly egyének-

szent király jóváhagyásáért lenni, hát tartsa meg erősen a fölé vett hitet és ápolják azt buzgósággal. Ugy a haza hasznait véve észbe, mint az egyes javát, ugyanazt a szeretetet, melylyel elődünk Sylvester eleitek iránt volt, hirdetik nektek, az összes nemzeteknek. A minék biznyságára úgy azoknak, kik Rómába jöttek, mint Magyarország összes katolikusainak az égi kegyelmek jelét, apostoli áldásunkat adjuk.

Felhívás

Torontóvármegye összes tüzoltó-egyleteihez és községi elöljáróságaihoz.

A „Torontóvármegyei tüzoltó szövetség“ f. évi május hó 6-án azaz vasárnap délután 3 órakor a nbeeskerek—muzslyai ut mellett levő völgyelésben, a Demkó-féle szőlőn innen, az Eberhardt-féle tüzoltó anyag gyakorlati alkalmazását fogja bemutatni.

Ezen bemutatáshoz úgy az összes tüzoltó egyleteket és közs. elöljáróságokat, valamint a tüzoltóügy iránt érdeklődő t. c. közönséget is meghívja és szívesen látja:

a „Torontóvármegyei tüzoltó szövetség“.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

Május 6. A lófékony nőegylet közgyűlése.
Május 6. Tüzoltók diszkozyűlése.
Május 10. Sakkestély.
Május 11—12. Jegyzői szigorlatok.
Május 13. Községi jegyzők közgyűlése.
Május 14. Tavasz közgyűlése.
Május 14. d. u. 3¹/₂ órakor Torontói gazdasági egyesület igazgató-választmányi ülése.
Május 14. d. u. 4 órakor Torontói gazdasági egyesület felévi közgyűlése.
Május 14. d. u. 5 órakor Torontói gazdasági egyesület lótenyésztési bizottsági ülése.
Május 15. Közig. bizottsági ülés.

Mária hónapja.

Virágbontó, madárdalos május az év legszebb hónapja! Ki ne érezné ezt, lelkében, szívében? Mintha le nem írható, csak fehér leánylelkek által megálmodott költemény sorok, szépséges virágregék uszkálnának a virágillattól terhes levegőben?! A májusi napsugárra virágzásba borulnak a virág-bokrok fakó zöld hajtásai, a természet tavaszi pompája láttára, szelid érzések lopóznak a szívünkbe s lemállik lelkünk körül a hétköznapi durva kérge. Mária hónapjában nincsenek talán még hittagadók sem, hiszen alig lehet elképzelni, hogy lenne s do-

kel levelezett, a kikkel szemben egyáltalában nem állott érdekében a klasszikus írók feszegetése, — atya, anyja, nőtestvérei — s míg előbbi levelezése a különböző körülmények egyszerű leírásai vagy feleletek gondolataik kicserélése vagy hivatalos ügyek körül fordulnak meg, addig későbbi levelei már a megállapodott, tanácsokat osztogató, elismert irodalmi reformátort mutatják.

Megnehezíti a klasszikus helyek tárgyalását különösen azon körülmény, hogy az idézetek stb. után a legtöbbször nincsenek megnevezve még a szerzők sem, annál kevésbé munkáik, hogy pedig az eredeti szöveggel összevethető, tárgyalható és kellőképen megítélhető legyen, mily alkalomszerűen stb. használta Kazinczy ezt vagy amazt az idézetet, ahhoz nagy klasszikus ismeret s azoknak folytonos buvárlása szükséges. Sok ismétlés is van az idézetekben, a minék magyarázatát abban találjuk, hogy ugyanazon időben, talán napon vagy héten irt levelekben valamely esemény behatása alatt élénk emlékezetében lévén az illető klasszikus hely, azt minden, bár különböző személyekhez intézett levelében felhasználni törekedett. Epen ezáltal valószínűleg meg a következményeiben nagyhatású eszmét, ... azt, hogy tespedő irodalmunk iránt az érdeklődést az antik és nyugateurópai klasszikusok izlése terjesztésével mind jobban és jobban életre keltette.

Bartha György.

bogna olyan szív, a melyet meg nem ejt a tavasz, a természet, a vallásosság titokzatos, sejtelmes költészete. Mint megannyi fehér pille száll az ég azurja felé Mária hó tiszta lelkü leányainak hó fohásza s hangzik az Istent dicsérő zsolozsma a kereszt jegyű templomokban az Isten-asszony tiszteletére. A tavaszi hullámzásokban megszületett szelid érzések megértik a lánglelkek tüzen fakadt nagy, mesteri zene alkotásokat, a melyek egész közel viszik a halandó és véges embert a halhatatlan és örök istenséghez. Ujra halljuk a templomban nap nap után azt a nyelvet, a melyet megért a föld minden nemzetsége, mely mint a pünkösdi tüzes nyelvek hitet, reményt nyujtanak az önmagukkal meghasonlott lelkeknek s megszilárdítják a legfelsőbb hatalomba vetett bizodalmaukat. Ezen a nyelven, a zene nyelvében, a lánglelkek ihletett percében született mesterművekből megmagyarázva állanak előttünk még a hittitkok is, a melyek nem maradnak rejtélyek többé.

— Erzsébet királyné szobra Pöstyénben. Lebontották a pöstyéni régi kápolnát, mert az új idők szelleme fényesebb Istenházt kívánt meg. A régi kápolna helyére Erzsébet fakat ültettek, Erzsébet teret létesítettek és mint lapunknak írják, a közepére szándékoznak elhelyezni az ottani mérvadó körök boldogult királynéknak márvány mellszobrát. A mozgalom élén gróf Erdődy Imréné és dr. Fodor Kálmánné Barclthold grófnő állanak. Jankovich Gyula fővárosi szobrász mintázatát fogadták el és a művész legközelebb megbízatást nyer a mű kivételére.

— A gazdasági egyesülettől. A torontó-megyei gazdasági egyesület folyó május hó 14-én d. u. 4 órakor Nagybecskereken, a vármegyeház nagytermében tartja rendes felévi közgyűlést a következő tárgysorozattal: Uj tagok felvétele. — Határozathozatal a vármegye több községében létesíteni szándékolt gazdakörök szervezési módja tárgyában. — Az 1900. évi szarvasmarhadíjazás helyének megállapítása. — Az egyesület új alapszabályainak bemutatása. — Miniszteri leiratok s társegyesületek megkeresései. — Folyóügyek, indítványok. Ezt megelőzőleg az igazgató választmány ülésezik, utána pedig az egyesület lótenyésztési választmánya tart ülést az alábbi tárgysorozattal: Rónay Jenő főispánnak a lótenyésztési bizottsághoz intézett beadványa, melyben a főispán a nagybecskereki lóverseny ügyeinek vezetéséről való lemondását hozza a bizottság tudomására. — Intézkedés a folyó évi nagybecskereki lóverseny ügyében. — A június folyamán Nagybecskereken és esetleg a megye más helyén is megtartandó lótenyésztési jutalomosztásra, a lótenyésztési alaphól adandó pénzösszeg megállapítása.

— Esküvő. Csallóköz-megyertsi Szabadhegyi Elemér, a Vilmos császár nevét viselő 7. számú huszárezred hadnagya holnap esküszik örök hűséget a budapesti belvárosi plébánia-templomban kernyecsai Jagodics János földbirtokos leányának, Gabriellának.

— A pancsovai bankfiók. Az O. M. bank pancsovai fiók-intézetének berendezése ötletéből, írja pancsovai levelezőnk, Pranger József vezértitkár helyettes a héten városunkban időzött és hosszasan tárgyalt Mattanovich Adolf polgármesterrel. Rövidesen helyet is találtak, a mely alkalmas lesz a fiók céljaira s ez az állami leányiskola. Az épületet a bank meg fogja venni a városból s a helyére a moderna kor követelményeinek megfelelő diszes palotát emel.

— Kubikusok a földmivélsügyi miniszternél. Török Becsen az ármentesítő társulat munkáinak végzésére az ország minden részéből összejött kubikus munkásokat nagy baj érte; a munkaterületen lovaik takonykórt kaptak, úgy hogy nagyrészüket lebunkózták és 146 ló még ma is zár alatt van. A kubikusok küldöttsége tegnap a képviselőház folyosóján tiszteleggett Darányi Ignác földmivélsügyi miniszternél s kérte, intézkedjék az állatoknak a zár alól való feloldásáról, mert különben a sok munkás kenyér nélkül marad. Darányi miniszter kijelentette, hogy ismeri a tényállást, részben intézkedett is már, s hogy a kárvallottak érdekében minden lehető meg fog tenni.

— Országos vásár. A legközelebbi országos vásár Nagybecskereken május hó 17-én veszi kezdetét; az első és második napon lesz a szarvasmarha-, juh- és sertésvásár, május 19-én és 20-án a lóvásár és a kirakó vásár.

— Vivó verseny Nagybecskereken. Az a napszámú vivó verseny, a melyet a torontói athl. klub pünkösdi napján rendez, igen fényesnek ígérkezik. A fővonzóerőt mindenesetre azok a kiváló hazai amateur vivók fogják képviselni, kik lejöveteleiket megígérték, de a szakértő közönség épen oly élvezetet fog lelmi az assautákban, a melyeket a szintén jelenlévő s főleg olasz vivómesterek fognak egymásközött valamint a katonai vivómesterei oklevéllel bíró tisztekkel végig küzdeni. Tudvalevő, hogy a klub „torontói vándordíj“ eimen egy örök időkre szóló értékes tiszteletdíjat alapít, a vármegye közönségének hozzájárulásával. Az érdeklődés jelének vehetjük, hogy az ezen díjra való jegyzések nagyban folynak s jó bevezetésnek, hogy az alapítók sorát, a grf. Csekónies, Karátszonyi, br. Nikolits családok nyitották meg. A vivó verseny után táncvígalm lesz, a hol is hölgyeinknek lesz alkalmuk meggyőződni, hogy vivóink nemcsak a küzdőtérben, de a parketten is kitesznek magukért. A klub vezetősége ezután kéri fel végül azon urakat, kikre az alapításnál számított s kikhez ily értelmű kérelmet intézett, hogy lehetőleg május hó 10-ig nyilatkozzanak, vajjon részt kívánnak-e venni a torontói vándordíj alapításában?

— Lóosztályozás. Május 1-én és 2-án folyt le Nagybecskereken a f. évi lóosztályozás, és pedig az első nap a vásártéren, a második napon Muzslyán Perényi ny. honvéd huszárszázados elnökléte alatt. A város részéről ott voltak Fülep György városi állatorvos és Berkes Lajos rendőrhadnagy. Az összes nagybecskereki lovakat, több, mint 4000 darabot elővezették és ezek közül összesen 612-öt találtak katonai használatra alkalmasnak.

— A villammű új kezelése. A városi villammű-vezetőség újabbán sokkal olcsóbban szerzi be a villamos felszerelésekhez szükséges anyagokat, mint azelőtt s abban a helyzetben van, hogy 20% kal olcsóbban eszközölheti a magán berendezéseket. A saját jól fölfogott érdekében cselekszik tehát az, aki a városi villammű vezetőjéhez fordul és a város által vezetetti be a villamvilágítást.

— Járványok. Pancsováról jelentik, hogy ott a vörheny és a kanyaró akkora elterjedést nyert, hogy a hatóság kénytelen volt az állami népiskola első osztályát, mint a melyben legtöbb a betegek száma, bizonytalan időre bezárni.

— Tolvaj cigányok. Tegnap a déli órákban beállított Szávits Csedomir Csernovits utcai szatóc-boltjába három cigány, hogy pipát vásároljanak. Mig az egyik az elébe helyezett pipagarmadából egy alkalmasat keresett, a másik kettő egy egész tábla szappant, egy nagy kőst és egy köteg fagygyertyát lopott el, amit a tulajdonos csak akkor vett észre, midőn a cigányok már eltávoztak. Utánok iramodott, de csak egyet foghatott meg közülük, aki az Argyelán Juon névre hallgat. Persze a cigány erősen esküdözött, hogy soha az életben nem látta a boltost, de a rendőr utasítására előment s utközben találkozott a kocsijával, amelyen egy sereg purdú között ült az atya, Argyelán György. A Szávits boltjából ellapott dolgok ugyan nem kerültek elő a kocsi megmozdítása után, de előkerült sok mindenféle más lopott holmi, köztük egy vég festett vászon s egy fél oldal szalonna. A két cigányt bár olyan ártatlannak valják magukat, mint a ma született bárány, átadták a nagybecskereki kir. járásbírósnak.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasság: Dr. Hubay Pál, ev. ref. urad. orvos és Bronts Margit, rk. — Kohn Hermann, izr. pincér és Messinger Leonie, izr. varrónő. — Ihm Miklós Abrahám, izr. szabó és Messinger Malvin, izr. — Zimmer Ferenc, rk. napszámos és Reiner Anna, rk.

Született: Altmayer Paula, rk. cseléd, 20 éves, leánya. — Révész Mihály, rk. földmives, fia. — Mersbecher József, rk. napszámos, fia. — Basch Izidor, izr. kereskedő, fia. — Nagy Tamás, rk. napszámos, leánya. — Szilárvai Milvo, gk. napszámos, fia. — Radu Lenka, rk. cigány, fia. — Zimmer Miklós, rk. ácsegéd, fia. — Kovács Ferenc, rk. ácsegéd, fia. — Feketics Adám, rk. vasuti munkás, fia. — Petrics Griga, rk. napszámos, fia. — Ratzkov Sándor, gk. földmives, fia. — Dormuth Antal, rk. betűszedő, leánya. — Reiter Miklós, rk. szabó, fia. — Hortig Sándor, rk. cs. és kir. huszárszázados, leánya. — Vargha József, rk. földmives, leánya.

— Grubácski Dusan, gk. földmives, fia. — Papp Mihály, rk. földmives, fia. — Mester István, ev. ref. hivatalos, leánya.

Meghalt: Glabács Máttyás, rk. 9 hónaposi kőműves fia, hörgőhurut. — Özv. Petrovácsk, Andrásné, szül. Czveity Katalin, gk. 83 éves, aggkór. — Brunner Aranka, rk. 7 hónapos, hivatalnok leánya, görcsök. — Özv. Popovits Jánosné, szül. Petrovits Anna, gk. 86 éves, gutaütés. — Rodegeró Keresztély, rk. 47 éves kövező munkás heveny sokizületi lob. — Radu Juliánna, gk. 5 éves cigánygyerek roncsoló toroklob. — Miskovity Jakabné, szül. Jankovits Emilia, gk. 26 éves, bognár neje, tüdővész. — Prédits Szilvákó, gk. 4 hónapos, tanító fia, idült izzag. — Todorov Száva, gk. 38 éves, koldus gutaütés. — Özv. Ludwig Miklósné, szül. Stauffer Mária, rk. 60 éves, agylob. — Wakar Sebő, gk. 78 éves, sirásó, aggkór. — Nikolics Lázárné, szül. Matejin Mária, gk. 18 éves, hashártyalob. — Siró József, rk. 14 éves, napszámos fia, tüdővész. — Özv. Becsei Istvánné, szül. Szél Teréz, rk. 78 éves, aggkór. — Dankuloy János gk. földmives, 66 éves, tüdőlégdag. — Özv. Aradszky Gáborné, szül. Petrovits Zsófia, gk. 89 éves, aggkór. — id. Emanuel György, gk. nyug. cs. kir. járásfőnök, 77 éves, aggkór.

Irodalom és művészet.

Az új színházi terv.

Olvasóink ismerik Rónay főispán életrelvő tervét, mely mindinkább a megvalósulás stádiumába lép. Ambar viszont nem tagadható, hogy néhány lelkes férfi buzgólkodása dacára sem látjuk azt az eredményt, melyet intelligenciánk nagy számánál fogva teljes joggal várhatunk. Mindazonáltal bizunk benne, hogy most, miután a terv célszerűségéről napról napra jobban győződik meg a közönség, jobban tognak a bérlők sietni, hogy maguk részére biztosítsák azokat az előnyöket, melyekkel seholy sem rendelkeznek a bérlők.

A bérlés eddig a következő képet mutatja:

Földszinti páholyok.

Bal.

1. Rónay Jenő.
2. Steinitzer Géza és dr. Stassik Ferenc.
3. Páros bérlés üres.
4. Páros üres. Páratlan dr. Hadfy Miklós és Paul Agost.
5. Üres.
6. Páros Oldal Antal.
7. Páratlan Freund Adolf.
8. Üres.
9. Páros Faur Kornél és Keresztes Aladár.
10. Páratlan üres.

Jobb.

1. Elfoglalva.
2. Páros Reitter Oszkár.
3. Páratlan dr. Vinczevidy Ernő.
4. Löwy Ignác.
5. Weisz Izidor.
6. Páros Benkovics Mihály.
7. Páratlan üres.
8. Dr. Kardos Samu.
9. Páros dr. Várady Imre és dr. PolgárSándor.
10. Páratlan üres.
11. Páros dr. Haidegger Lajos.
12. Páratlan Ambrózy Sándor.
13. Üres.

Az első emeleten következő páholyok keltek el:

1. Jobbra 1. Poroszkay Béla.
2. Molnár Mihály.
3. Balra 1. Város.
4. Páratlan Zachariás József.
5. Családi páholy dr. Perisics Zoltán.

Zártzések.

22. Páros Bakálovics Plátó.
23. Páros Teszling Ferenc.
24. Páros Teszling József.
27. Semsey Gyula.
28. Dr. Pollák Viktor.
29. Páratlan Löbl Simon.
30. Páratlan Guttmann Béla.
32. és 33. Páros Rottenberg Jakab, Páratlan Strasser Miksa.
38. Páros Grünbaum Frigyes.
39. Páros dr. Hubert Zsigmond.
45. Wolfinger Viktor.
46. és 47. Páros Herczl Sándor.
49. Kupuszarovits Jenő.
50. Szekesán János.
51. Filkovics Boldizsár.
52. Fischer Emil.
- 53., 54. (Páratlan) Geiger Manó.
- 55., 56. Stern Miksa.
57. Giffinger Imre.
60. Braun Armin.
63. Páratlan Szarvas Lajos.
64. Páratlan Blau Henrik.

94. Harsányi Ferenc.
99. Páratlan Nagy Zoltán.
100. Veréb István.
59. Dávid András.
102. Nikolics Emil.
103. Hasch Ferenc.
85. és 86. (Társalgási darabokra) Szegefű Sándor.
87. és 88. (Társalgási darabokra) Fröhlich Károly.

KÖZGAZDASÁG.

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén f. évi április 26-tól május 4-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozások történtek:

Kirtyanszky Szima, Mita, Puleharia és Gyuricza hagyatékához tartozó 756. öi. sz. házát előörökölte Tyirity Drága, Krajován Lázár és Krajován Omer.

Glazer Péter és Erzsébet 7 hold szántóföldjét megvette Bagyin Mita 5258 koronáért. Kollet Máttyás 155. öi. sz. házát megvette Kollet szül. Marx Zsuzsanna 8600 koronáért.

Tabakov Piada férj. Maximov Pájáné tulajdonát képező 1572 3/4 öi. szántót megvette Gajin Viadáné Kikinyanin Mácza 720 koronáért. Plechl Mária szűrűskertjét megvette ifj. Konkoli Sándor.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyezték a Nagybecskereken, 1900. évi május hó 4-én megtartott hetivásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.30 korona
kétszeres	"	6.60 "
rozs	"	6.50 "
árpa	"	5.00 "
zab	"	5.50 "
kukorica	"	5.40 "
széna I.	"	2.80 "
széna II.	"	2.50 "
szalma I.	"	1.50 "
szalma II.	"	1.00 "
burgonya	"	4.00 "
marhahús I. 1 kilogr.	"	0.96 "
marhahús II.	"	0.88 "
zsir	"	1.12 "

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 4-én.

Budapest, május 4. (A „Torontál” ered. táv.) A képviselőház mai ülésében a szerzői jogok védelméről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Wlassics Gyula kultuszminiszter előterjesztésére a Ház Munkácsy halála fölött való fájdalomnak jegyzőkönyvileg ad kifejezést, a ravatalra koszorút tesz, temetésén testületileg megjelen és a temetés az államköltségén történik. Az intézkedések végrehajtásával Wlassics miniszter bizatik meg. A koporsóra a kormány külön koszorút helyez.

A holnapai ülésben a delegációba való választások s a beruházási törvényjavaslat tárgyalása képezik a napirendet.

A király Berlinben.

Budapest, május 4. (A „Torontál” ered. táv.) Berlinből sürgönyzik: Pompás derült idő kedvezett a koronás vendéget váró Berlinnek, melynek utcáin emberáradat hömpölyög. Az egész város teljes díszben áll.

Ferenc József pont tíz órakor Berlinbe érkezett; a pályaudvaron II. Vilmos német császár, a hercegek, tábornoki kar, Bülov kancellár és nagykövetségünk személyzete fogadták. Az uralkodók kézzsoritással, egymást átölelve üdvözölték egymást.

Ezután az uralkodók összecsofolóztak és nagyon bensőségeljesen üdvözölték egymást. Királyunk hosszabban beszélt a német trónörökösrel.

A brandenburgi kapunál Berlin város hatósága élén a polgármester üdvözölte királyunkat és innét négy lovas hintón hajtattak a palotához az uralkodók a nép döngő éljenzése közben.

Sztáray gróf meghalt.

Budapest, május 4. (A „Torontál” eredeti táv.) Sztáray János gróf, ismert sport férfit, a főrendiház tagja, tüdőgyulladásban meghalt.

Mezőgazdasági kiállítás Orosz-Lengyel országban.

Budapest, május 4. (A „Torontál” eredeti távirata) A varsói magyar főkonzulátus jelentése szerint Lublin kormányzóság hasonló nevű székvárosában folyó évi kiállítást rendeznek. A kiállításon, melynek tárgyai egyebek közt mezőgazdasági gépek és eszközök, továbbá mezei, kerti és erdei termékek, valamint állatok, lovak, baromfi stb. is lesznek, külföldiek is részt vehetnek, azonban díjakra igényt nem tarthatnak.

A transzváli háború.

Budapest, május 4. (A „Torontál” ered. táv.) Londonból sürgönyzik: Bloemfontaini jelentés szerint Broadwood lovas dandárával Izaellfontainba érkezett.

Budapest, május 4. (A „Torontál” ered. távirata) Ladysmithből jelentik: A lovak közt dögvész pusztit, mely alaposan megtizedelte az angolok loállományát.

Budapest, május 4. (A „Torontál” ered. táv.) Londoni sürgönyök szerint tegnap az angolok elfoglalták Brandwortot.

Budapesti gabonafőzsde.

Budapest, 1900. május 4

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései.

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-16l	kor-1g	kor-16l	kor-1g
Bánsági	76	7.65	7.80	8.10	8.25
Tiszavidéki	76	7.85	8.20	8.25	8.45
Pestvidéki	76	7.60	7.80	8.15	8.30
Bácskai	76	0.00	0.00	0.00	0.00

Rozs	uj	elsőrendű	kilós	
			70-72	6.65
"	"	másodrendű	6.45	6.55
Árpa	"	takarmány	6.00	5.90
"	"	égetni való	6.20	5.80
"	"	sőrfőzésre való	6.40	6.00
Zab	"	"	5.90	5.65
Tengeri	"	bánsági	5.55	5.65
"	"	másnemű	0.00	0.00

Határidő-üzlet.

Budapest, május 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kínálat, vételkedy egyaránt kielégítő. Árak 10 fillérrel csökkentek. Fölmondott 36.000 mm. buza, 500 mm. rozs, 5000 mm. zab és 2000 mm. kukorica.

Köttetett:

Buza májusra	7.79-7.82
" októberre	7.97-7.98
Rozs őszre	6.97-6.98
Zab májusra	5.32-5.33
" októberre	5.61-5.62
Tengeri májusra	5.71-5.72

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becsckerekre, illetve Nagy-Becsckerekről.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.

Temesvárról: este 8 óra 34 p.

Éjjel 10 óra 18 p.

Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p. este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon.)

Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: délután 4 óra 36 p.

Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.

Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.

Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 óra kor.

Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 40 p.; este 7 óra 06 p.

VASUT-ÜGYEK.

6634. szám. 1900. Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Debrecenben.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alulírott üzletvezetősége pályázat útján biztosítani kívánja 1900. évi július 1-től három egymás után következő évre azon egyenruhákat, amelyek hivatalkai szolgálat közben viselni tartoznak.

Az ajánlatok 1900. évi június hó 10-ig, a bánatpénzek az ezt megelőző nap déli 12 órájáig küldendők be alulírott üzletvezetőséghez.

A pályázatra vonatkozó részletes szállítási feltételek az üzletvezetőség anyag- és leltár beszerzési ügyosztályában megtekinthetők, vagy posta útján megrendelhetők. Postán való szállítás esetére a 20 fillér posta költség beküldendő. Debrecen, 1900. április hó 6-án.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

6087/C. I. 1900. szám. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény

a magy. kir. államvasutak vonalain érvényes helyi árudijszabás (II. rész) az ezen díjszabáshoz tartozó függelék és a kilométermutató új kiadásának életbeléptetése.

1900. évi június hó 1-én a magy. kir. államvasutak összes vonalain érvényes helyi árudijszabás (II. rész) az ezen díjszabáshoz tartozó függelék és a kilométermutató új kiadása lép életbe.

Az új díjszabásban és kilométermutatóban különböző alakú módosításokon kívül következő fontosabb érdemleges változtatások, illetve kiegészítések vezetettek keresztül:

1. A székesfejérvár (kiz) túskevári vonal s illeve a székesfejérvár (kiz) gyánafalva-országhatári vonal állomásai között egyrészt és a magy. kir. államvasutak Adony Szabolcson túl fekvő állomásai között másrészt a fehér- és tolnavarmegyei h. é. vasut székesfejérvár-Adony szabolcsi vonalának közös használata folytán a nevezett vonalon át megállapított rövidebb kilométer-távolságok, illetve azok alapján — 100 kg.-kint 6 fillér pótlilleték hozzászámításával — egységesen átszámított díjtételek nyerne alkalmazást.

2. A déli vasut szíszek-zágrabi vonalán át irányuló forgalmakban az eddigi kilométer távolságok 4 kilométerrel lettek rövideve, a díjtételek pedig ennek megfelelőleg számítva.

3) Buda Császárfürdő kitérő, Ó Buda és Ó Buda Filatorigát állomások kilométertávolságai, illetve díjtételei ezen állomások forgalmának Budapest-Angyalföldön át való vezetése folytán az eddigi budapest dv. keletföldi irány helyett a budapest angyalföldi irányon át állapítottak meg, máltal a dunajbólyi terület és a déli vasut állomásaival való forgalomban némi díj emelés, ellenben a budapest marchegi, galántai vonalak s azok szárnyvonalai állomásaival való forgalomban díjleszállítás áll be, míg a többi vonalak állomásaival való forgalomban a díjszámítás változást nem szenved.

4) Budapest déli v. (helyben) állomás közvetlen kilométertávolságai, illetve díjtételei a budapest-dv. keletföldi vonal közös használatának megszüntetése folytán kiküszöböltek. Ezen állomás mint a déli vasut állomása a magyar vasuti kötelek II. rész 1. füzetében véteget fel.

5. A Verestoronyon át Romániával való átmeneti forgalom részére Verestoronny állomásra nézve (átmenetileg) az alvincz-nagyszében-vöröstoronyi vasut alvincz, illetve nagyszében-verestoronny vonalán át megállapított közvetlen kilométer távolságok, illetve azok alapján egységesen átszámított díjtételek állítottak be. A Verestoronnytól a határig való díjszámítás külön fog szabályoztatni.

Az új függelékbe néhány eddig hirdményileg fennállott díjkezdmény véteget fel, néhány az új díjszabás keretében beillesztett kedvezmény pedig abból kihagyatott.

A fenti naptól kezdve a magy. kir. államvasutak összes vonalain 1892. évi február 1-től érvényes kilométermutató összes pótlékaival, az 1897. évi január hó 1-től érvényes helyi árudijszabás (II. rész) I. és II. pótlékával és az ezen díjszabáshoz tartozó, 1900. évi január hó 1-én kiadott függelék hatályon kívül lép.

Az új kilométermutató és a díjszabás példányonként 5-5 koronáért, az új függelék példányonként 40 fillért a magy. kir. államvasutak igazgatóságának díjszabás elárusító irodájában (Budapest VI. Csengeri utca 33.) és üzletvezetőségeinél f. évi május hó második felében lesz megszerezhető.

Budapest, 1900. évi április hó 18-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

429. b. v. szám 1900.

430-11

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közli ré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1900. évi V. 490/3. sz. végzése folytán Ernyei Ábrás dr. budapesti ügyvéd által képviselt Pompéry budapesti cég telperes részére, Balás Iván n.-eleméri birtokos alperes ellen 309 kor. 50 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalt és 1280 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 490/4. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Német-Eleméren az adósnál leendő megtartása határidőül 1900. évi május hó 7. napján délelőtt 9 órája kitétik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, löszerszám és kocsiából álló ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elá-vtvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelen tenni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi április hó 22. napján.

Simonich Zsigmond
kir. bir. végrehajtó.

3279. tkvi szám 1900.

424-1.1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szárics Lásza nagybecskereki lakos végrehajtónak, Kovács Szima nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 81 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-becskereki kir. törvényszék területében levő Nagybecskerek község 1780. sz. tljkvében 2981. hrsz. a. felvett 1800. ö. i. sz. ház 300 □-ól beltelekkel 650 kor. kikiáltási árban 1900. évi július hó 16-dik (tizenhatodik) napjának délelőtt 10 órakor ezen kir. trvszék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron feltül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitért birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10% át, vagyis 65 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 48 §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170-ik §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint tkönyvi hatóságnál, 1900. évi ápril hó 20-ik napján.

Dr. Selymessy,
kir. tvszéki bíró.

3895. kig. szám. 1900.

425-1.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye antalfalvai járásához tartozó Czrepaja községi irnok közbesítői és irnok-végrehajtói állásra ezenel pályázatot hirdetnek.

Az irnok közbesítői állással évi 600 korona, az irnok végrehajtói állással évi 800 korona fizetés élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy eddigi alkalmazásukat, nyelvösmeretüket és képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 15-ik napjáig hozzám nyujtsák be.

Az irnok végrehajtó igazolni köteles, hogy az adóbehajtás és adóügyekben teljes jártassággal bír.

Antalfalva, 1900. április hó 27-én.

főszolgabíró. hiv. táv.

Dr. Kropf.
szolgabíró.

7545. ki. szhoz 1900.

429-1.1

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Becskerek város tanácsa közhírré teszi, hogy a honvédelmi tanácsának szükség s 1824 korona 11 fill. előirányzott átalakítási munkálataik biztosítása tekintetéből 1900. évi május hó 1-én délelőtt 9 órakor a városház II. tanácsnoki irodájában árlejtés fog tartatni, melyre árlejtési szándékozók ezenel meghívotnak.

Egykoronás bélyeggel és megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok az árlejtés megkezdéseig fenti irodában beadhatók s ugyanott a terv és költségvetés a hivatalos órák alatt betekinthező.

Nagybecskereken, 1900. évi május hó 1-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

726. kig. szám. 1900.

420-3 3

Hirdetmény.

Torontál Erzsébetlak község előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a község határában gyakorolható vadászati jog a képviselőtestületnek 21/kgv. 1900. sz. határozata értelmében az 1900. évi július hó 1. napjától számított 6 (hat) évi időtartamra a folyó évi május hó 14-én d. e. 9 órakor a község ház tanácsstermében megtartandó nyilvános árverésen bérbeadni fog.

Kikiáltási ár 400 korona. Részletes árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Torontál-Erzsébetlak, 1900. évi április hó 30-án.

Pártay Zoltán,
jegyző.

Nagy István,
bíró.

Torontálvármegye Török-Becsei járás főszolgabírája.

3740. szám I. 1900.

422-3.2

Pályázati hirdetmény.

Melencze községben üresedésben levő irnoki állásra, melylyel évi 840 korona, továbbá a községi állatorvosi állásra, melylyel évi 800 korona fizetés kapcsolatos, pályázat hirdettetik.

Felhivatnak pályázni kívánók, hogy szabályszerűen okmányolt folyamodványukat folyó évi május hó 20-áig alulírott főszolgabíróhoz beadják.

T.-Becsen, 1900. évi ápril hó 21-én.

Lewieser,
főszolgabíró.

Lóhere

6-700 □-ól a vaspálya testen
tul, a város egész közelében
eladó.

418-3.2

Ró'sa Ignácz.